

Адыгэ мажэ

№ 212 (19473)

2009-рэ ильэс

ШЭМБЭТ

ЧЪЭПЫОГЪУМ и 24-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

УРЫСЫЕ ФЕДЕРАЦИЕМ И ПРЕЗИДЕНТ ИУНАШЪУ

Рэзэныгъэ тхылъ фэгъэшъошэгъэным ехыллэгъ

Ветеранхэм социальнэ Ипы-
гъу ятыгъэным тегъэспыхъгъэ
Юфшлэным, ныбжыкIэхэм япат-
риотическэ плуныгъэ илахышхо
зэрахышхыэрэм афэшI рэзэ-
ныгъэ тхылъ фэгъэшъошэгъэну
**Абрашкин Олег Николаи-
ыкъом** — Афганистан цыкIогъэ

заом сэкъатныгъэ хэзыхыгъэхэм
я Урысые общественнэ органи-
зации и Адыгэ республикэ кту-
тамэ итхьаматэ.

**Урысые Федерацием и
Президенттэу Дмитрий
МЕДВЕДЕВ**

Юныгъом и 30, 2009-рэ ильэс
N 636-рп

АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ ИМИНИСТРЭХЭМ Я КАБИНЕТ ИУНАШЪУ

**Адыгэ Республикэм ныбжыкIэхэм ялофхэмкIэ и
Комитет ехыллэгъэ Положением зэхъоклыныгъэ
фэгъэшъошэгъэным фэгъэхьыгъ**

ДжыркIэ кIуачIэ зилэ законодательствэм диштэу шыгъэным
пае Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ешIы:

1. Адыгэ Республикэм ныбжыкIэхэм ялофхэмкIэ и Комитет
ехыллэгъэ Положениеу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Ка-
бинет иунашъоу «Адыгэ Республикэм ныбжыкIэхэм ялофхэмкIэ
и Комитет илофыгъохэр» зыфилоу N 51-р зытетэу 2007-рэ ильэ-
сым гъэтхэпэм и 26-м къыдкIыгъэмкIэ аухэсыгъэм иа 1-рэ раз-
дел ия 8-рэ пункт зэхъоклыныгъэ фэгъэшъошэгъэну, гушыгъэху «ура-
мэу Крестьянскэр, 236-рэ» зыфилохэрэр гушыгъэху «Гагариным
ыцIэкIэ шыт урамыр, 20а» зыфилохэрэмкIэ зэблэхуыгъэху.

2. Заштэрэ мафэм шыублагуэу мы унашъом кIуачIэ илэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу
КЪУМПИЛ Мурат**

къ. Мыекъуапэ,
чъэпыогъум и 21-рэ, 2009-рэ ильэс
N 209

ФОРУМЫР РАГЪЭЖЪАГЪ

Тыгуасэ, чъэпыогъум и 23-м,
Республикэу Татарстан икIэлэ
шхьалэу Казань а 1-рэ Урысые
форумэу «Урысыер — спорт къэ-
ралыгъошху» зыфилохэр кы-
шыгъэху. Урысые Федераци-
ем и Президенттэу Дмитрий Мед-
ведевыр аш хэлажэ.

Адыгэ Республикэм и Президе-
нтэу ТхьакIушынэ Аслъан шхъэ-
рылэ зэрафишылгъэм тетэу Адыгэ
Республикэм ыцIэкIэ мы фору-
мым хэлажэх Адыгэ Республикэм
и Премьер-министрэу Къумпил
Муратрэ Адыгэ Республикэм и
Официальнэ лыкIоу Урысые Фе-
дерацием и Президенттэу джэ шхъэ
ХьаписеркIо Муратрэ.

Физическэ культурэмрэ спор-
тымрэ хэхоныгъэ ягъэшылгъэ-
нымкIэ Урысые Федерацием и

Президент джэ шхъэ Советым
изэхэсыгъохэм зыцатэгушыгъэху
Юфыгъохэм ахагъэхьагъэх кIэ-
лэцIыкIу-ныбжыкIэ спортым
хэхоныгъэ егъэшылгъэным, я
XXII-рэ кIымэфэ Олимпиадэр, я
XI-рэ Паралимпийскэ джэгухэр
2014-рэ ильэсым Шхъачэ шыгъэх-
цэгъэхэм, я XXVII-рэ Дунэе уни-
версиадэр 2013-рэ ильэсым Казань
шыгъэхэщэгъэным япхыгъэ Юфы-
гъохэр.

Форумым делегат 1300-рэ фэ-
диз къекIолагуэ, къэгъэлъэгъонхэм
нэбгырэ 400 ахэлэжэщт, ахэм
анэмыкIэу спорт юфтхьабзэхэм
язэхэщэнкIэ нэбгырэ мин 1,5-рэ
къыздырагъэщт.

**Адыгэ Республикэм и
Президенттэу ипресс-къулыкIу**

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Ильэсыбэ хъуыгъэу шыуагъэ къытэу гъэсэныгъэм илоф зэрэфэлажэ-
хэрэм, гурыт еджаплэм егъэджен-плуныгъэ Юфшлэным нахьышхоу
цыгъэхэщэгъэным ашхьэкIэ ялахышхо зэрэхашхыэрэм афэшI Адыгэ
Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Цытху тхылъ афагъэ-
шъошагъ:

— **ЦыкIу Нурыет Аслъанбэч ыпхъум**, МОУ-у «Адыгэкалэ игу-
рыт еджаплэу N 2-у Хь.Я. Бэрэтарым ыцIэкIэ шытым» идиректор;

— **Ешыгоо Нэфсэт Рэмзанэ ыпхъум**, МОУ-у «Адыгэкалэ игу-
рыт еджаплэу N 2-у Хь.Я. Бэрэтарым ыцIэкIэ шытым» урысыбзмэрэ
литературэмрэкIэ икIэлэегъаджэ;

— **Къэбэртэе Аминэт Ерстэм ыпхъум**, МОУ-у «Адыгэкалэ игу-
рыт еджаплэу N 2-у Хь.Я. Бэрэтарым ыцIэкIэ шытым» ипэблэ клас-
схэм якIэлэегъаджэ;

— **НапцIэкIэ Аминэт ПшышъоэкIэ ыпхъум**, МОУ-у «Адыгэкалэ
игурыт еджаплэу N 2-у Хь.Я. Бэрэтарым ыцIэкIэ шытым» икIэлэегъаджэ-
логопед.

Адыгэкалэ имэфэки

**Адыгэкалэ загъэпсыгъэр ильэс 40 зэрэхуыгъэм ыкIи
зигуыгу къэтишылгъэ муниципальнэ образованием иад-
министрацие ипашэу хадзыгъэ Хьатэгъу Налбий
илэнатIэ зэрэлухьэрэм афэгъэхьыгъэ Юфтхьабзэхэр
тыгуасэ Адыгэкалэ цыкIуагъэх. Ахэм ахэлэжэагъэх
Адыгэ Республикэм и Президенттэу ТхьакIушынэ Аслъан,
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
илыкIохэр.**

Агъэкошыгъэ адыгэ къуа-
джэхэм афагъэуцугъэ саугъэ-
тым джэ шыгъэхэщэгъэ торже-
ственнэ митингым ТхьакIу-
шынэ Аслъан пэблэ псалэ
къыщишылгъэ, Адыгэкалэ
имэфэки ехуылэу кызырэгъу-
гоиыгъэхэм къафэгъушылгъэ.

— Агъэкошыгъэ къуаджэ-
хэм япсэупIэ гупчэу агъэп-
сыгъэ къалэм итарихъ шы-
мыгъушху ыпкIэ лыкIотэн
ылыкIыгъэ, — кылуагъ рес-
публикэм ипашэ. — Инвести-
циехэр нахьыбэу зыхалхьэрэ
псэупIэхэм Адыгэкалэ непэ
ащыц хуыгъэ, социальнэ-эко-
номикэ хэхоныгъэшхуэри
ешIых. Заводхэм, предприяти-
ехэм, бизнес цыкIум ыкIи гу-
рытым алъэныкIокIэ Юф
зышIэхэрэм япчэагъэ зэрэха-
хьорэм къеушыхьаты непэ мы
къалэм гъогу хыхыгъэр зэрэ-
тэрэзыр. Лъэпкэ зэфэшхьа-
фэу мыщ дэххэм зэгурылоны-
гъэр ныбджэгъуныгъэрэ азы-
фагу ильэу зэрэздэпсэхэрэм
осэшхо фэгъэшхуэу шыт. Псау-
ныгъэ пытэ шхуылэу, гъэхьа-
гъэхэр шхуышхуэу ыпкIэ
шхуылыкIотэнэу псэуэми
шхуфэсэлэ.

Президентым ипсалэу кы-
шыгъыгъэхыгъэ республикэ
программэу Адыгэкалэ соци-
альнэ-экономикэ хэхоныгъэ
егъэшылгъэным тегъэспы-
хьагъэу аштагъэм ишлуагъэкIэ
мыщ хэхоныгъэшхуэр
ышIынхэ амал зерилэр, тапэки
а программэм Юф зеришIэ-
щтыр.

Торжественнэ зэхыхэм ыуж
ТхьакIушынэ Аслъан гурыт
еджаплэу N 2-м къекIолагуэ.
Кызылуахырэ еджаплэр Адыгэ-
калэрэ республикэмрэ яшлу-
хьафтын шыпкIэу зэрэщыгъэр
кыыхыгъэхыгъэ, кызырэгъу-
гоиыгъэхэм Президенттэу игуагъу
къафэгъушылгъэ ыкIи ишагу
чыгъэ цыгъэгъысыгъэ, ащ игъэ-
псын дэлэжыгъэ псэуэми зэ-
рафэразэр кылуагъ. Анахьэу
дахэкIэ зигуыгу пшIын фаеу
ылытагъэр Адыгэ Республи-
кэм и Президенттэу, еджа-
плэм ишIын езыгъэжыгъэгъэ
Шхъумэн Хьазрэт ары. Непэ-
рэ шапхьэхэм адиштэрэ
еджаплэм шеджэщт кIэлэеджа-
кIохэм шлухьафтынэу къафа-
шылгъэр зэхашыкIыгъэ дэгъоу
еджэнхуэ, шIэныгъэ куухэр зэ-
рагъэгъотынхуэ къафэлэуагъ,
Юфыгъоу къэуцухэрэмкIэ
Ильэгъу къафэхуыгъэм зэрэ-
фэхьазыгъэр республикэм
ипашэ кылуагъ.

Адыгэ Республикэм и Къэ-
ралыгъо Совет — Хасэм ыцIэ-
кIэ мэфэклым къекIолагуэхэм
къафэгъушылгъэ Парламентым
ипашэ игуадзэу Сапый Вяче-
слав. Торжественнэу зипчъэ-
хэр кызылуахыгъэ еджаплэм
икIэлэегъаджэхуэ егъэджен
ыкIи плуныгъэ Юфшлэным
гъэхьэгъэшхуэр цызышыл-
гъэхэм Парламентым ищытхуэ
тхылыгъэр аратыгъэх.

Адыгэкалэ иадминистрацие
ипашэу хадзыгъэ Хьатэгъу
Налбий илэнатIэ зэрэлухьэрэм
фэгъэхьыгъэ Юфтхьабзэми

ТхьакIушынэ Аслъан хэлэ-
жыагъ. Цыфхэм, партиеу
«Единэ Россием» цыхьэу
къыфашылгъэр кыгъэшхып-
къэжыгъэ, къэлэдэххэм ящы-
лэкIэ-псэукIэ нахьышлу шы-
гъэныр, хэхоныгъэшхуэ
афишэнхэр ипшъэрылэ шхьа-
лэу Президенттэу Н. Хьатэгъум
къыфигъэнэфагъэх ыкIи ахэр
зэригъэцэкIэщтхэм ищыхэ
пытэ зэрэтэлыр кылуагъ.

Адыгэкалэ загъэпсыгъэр
ильэс 40 зэрэхуыгъэм фэгъэ-
хьыгъэ торжественнэ зэхыхэм
АР-м и Президент нэужым хэ-
лэжыагъ. Мыщ фэдэ мэфэки
Юфтхьабзэм ТхьакIушынэ
Аслъан ИлэнатIэу къекIола-
гъэп, къэлэдэххэм шлухьафтын
къафишылгъэ — гупчэу сымэ-
джэщэу мыщ дэтым изтэ-
гъэспысхьан пэлуагъэхьаным
пае сомэ миллион 41-рэ ари-
тыгъ. Ащ нэмыкIэу гурыт
еджаплэу N 2-м спорт Iэмэ-
псымэ комплектитлоу сомэ
мини 100 зыуасэр кыфищэ-
фыгъ. Мы къалэм дэт кIэ-
лэцIыкIу ИыгыпIэхэм ащыц
гъэцэкIэжыын Юфшлэнхэр
рашIыллэн зэрэфаери Прези-
дентым цыгъушшагъэп, ащ
пэлуагъэхьаным пае сомэ
миллион 2-рэ мин 800-рэ
къафыхыгъэкIыгъ. Хьалэ-
къуае шыпсэхуэрэм кыныгъоу
ялэри кыгурылэуэ, Прези-
дентым ахэми шлухьафтын
афишылгъэ — фельдшер-аку-
шер пункт къуаджэм шагъэп-
сыным пае сомэ миллион
ТхьакIушынэ Аслъан мыхэм
къафэлэушхуэ.

Адыгэ джэгуырэ мэшлоуст-
хьомрэ мэфэки Юфтхьабзэхэм
кIэу афэхуыгъ.

Адыгэкалэ имэфэки зэрэ-
кIуагъэр нахь игъэкIотыгъэу
тыгъэзет кыыхуыгъ.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

ТИДЗЭКИОЛІХЭР АГУ КЪАГЪЭКИЖЬЫГЪЭХ

Тыгуасэ, чъэпыогъум и 23-м, «Мэшлo десантыр» зыщылагъэр илъэс 67-рз зэрхъугъэм фэгъэхьыгъэ митинг мемориал шъхьалэу къалэм дэтым шыкӀуагъ. Мы Іофтхьабзэм кӀэщакӀо фэхъугъэх Адыгэ Республикэм идзэ комиссариатрз РОСТО (ДОСААФ)-м и Адыгэ республикэ советрз.

Митингым къекӀоллагъэх республикэм ихэбзэгъэуцу ыкӀи игъэцӀкӀо органхэм ялӀыкӀохэр, Хэгъэгъу зэошхом ыкӀи дзэм яветеранхэр, тылым шылэжыагъэхэр, ветеранхэр, ныбжыкӀэхэр.

Зэхыхъэм хэлэжыагъэх Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Анатолий Ивано-

выр, АР-м идзэ комиссарэу Александр Авериныр, МыекӀопз къэлэ администрацием ипашэу Михаил Черниченкэр, Хэгъэгъу зэошхом иветеранэу, контр-адмиралэу Тхьагъэпсэу Мэдждэ, АР-м иветеранхэм ясовет итхьаматэу Генрих Барташук, Афганистан ыкӀи нэмыкӀ «чыпӀэ плъырхэм» ащыкӀогъэ заохэм яветеранхэр.

Митингыр къызэІуихыгъ ыкӀи зэришагъ цыфхэм Іоф адэшлэгъэнымкӀэ республикэ военкоматым иотделение ипашэу Дмитрий Садовскэм. Ащ къызэриІуагъэмкӀэ, 1942-рз илъэсым чъэпыогъум и 24-м МыекӀуапз аэродромэу нэмыцхэм аштэгъагъэр шъхьафит ашыжыныу хы Шлуцлэм

Іулыгъэ советскэ разведчик дзэкӀолӀхэм ащыц нэбгырэ 42-рз зыхэт ошъогу десант чэщныкӀом МыекӀопз дзэ аэродромым парашюткӀэ къыщырагъэтӀысэхыгъ. Такык 40-рз кӀогъэ зэо зэпыуцужым тидзэкӀолӀхэм лӀыхъужныгъэ шызэрахъагъ. Хэгъэгъу зэошхом итарихкӀэ «Мэшлo десанткӀэ» зэджагъэхэр анахь мэхъанэшхо зиІэ хъугъэ-шлагъэхэм ащыц хъугъэ.

Зэхыхъэм къыщыгушылагъэхэм Адыгеир шъхьафит шыжыгъэнымкӀэ мы хъугъэ-шлагъэм мэхъанэшхо зэрилагъэр, тидзэкӀолӀхэм зрахъэгъэ лӀыхъужныгъэр егъашлэм цыфхэм зращымыгъупшэ-

штыр, ахэр ныбжыкӀэхэмкӀэ шысэтехыпӀэу зэрэщытхэр къаІуагъ. Зихэгъэгъу къэзы-ухъумзэу зыпсэ зыгъэтӀы-лыгъэ дзэкӀолӀхэм зы такыкӀэр афэштыгъуагъэх, заом хэкӀодагъэхэм ясаугъэт къэгъэгъэ блэрхэр кӀэралъхъагъэх.

«Мэшлo десантым» илӀы-хъужыу хэкӀодагъэхэм ацӀэхэр дышъэшхо хъарыфкӀэ хъутыгъэхэу мемориалым тетхагъэх. Мы хъугъэ-шлагъэм хэкӀодэгъэ лӀыхъуж пэпчӀ ацӀэхэм къяджэхэзэ, мыкӀосэрэ машлoм ахэр итамыгъэу къызэрэблэщтхэр къаІуагъ.

КІАРЭ Фатим.

Сурэтхэр Іэшынэ Аслъан къытырихыгъэх.

КОНФЕРЕНЦИЕМ ХЭЛЭЖЬЭЩТЫХ

Федеральнэ законэу N 32-р зытетэу 2005-рз илъэсым мэлылфэгъум и 4-м аштагъэу «Урысые Федерацием и Общественнэ палатэ ехылагъ» зыфилорэм диштэу, 2009-рз илъэсым Урысые Федерацием и Общественнэ палатэ хэхъаштхэр агъэнафэ. Мыщ фэгъэхьыгъэ зэхыхъэ чъэпыогъум и 22-м профсоюзхэм я Унэ шыкӀуагъ.

Іофтхьабзэм хэлэжыагъэх общественнэ организациехэм япашэхэр, депутатхэр ыкӀи нэмыкӀхэр. УФ-м и Президент и УказкӀэ Общественнэ палатэм хэтышт нэбгырэ 42-р агъэнэфагъ. Общественнэ объединениехэм ялӀыкӀо 42-рз, региональнэ ыкӀи межрегиональнэ общественнэ объединениехэм ялӀыкӀо 42-рз хадзышт.

УФ-м и Общественнэ палатэ хэхъашт кандидатурэхэм

яхэдзын епхыгъэу 2009-рз илъэсым, чъэпыогъум и 8-м, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ІофшӀкӀо куп зехицэгъагъ. Апэрэ зэхъыгъоу ащ илагъэм АР-м иобщественнэ объединениехэм ялӀыкӀохэр зыхэлэжъэштхэ зэхыхъэм изыфэгъэхъазырын епхыгъэ Іофгыгъохэм шатэгущылагъэх, ІофшӀэн планыр агъэнэфагъ.

Зэхыхъэм хэлэжъэ ашӀоигъоу общественнэ объединение 20-мэ заявкӀэхэр къатыгъ, лӀыкӀо 51-рз хадзыгъ. УФ-м и Общественнэ палатэ ишъолъыр конференциеу къалэу Ростов-на-Дону шыкӀоштым АР-м ыцӀкӀэ хэлэжъэнэу агъэнэфагъ АР-м ипрофсоюзхэм я Федерацие итхьаматэу Устэ Руслъан. Мыщ икандидатурэ зэхыхъэм къекӀоллагъэхэм янахыбэмэ дырагъэштагъ.

ДАУТЭ Анжел.

ИШУШАГЪЭ ТЩЫГЪУПШЭЩТЭП

ДелэкӀо Алай мыжъобгъу къызыфызӀуахыгъэ мафэм къекӀоллагъэхэм лъэшэу тафэраз. Алай зышӀэщтыгъэхэм гушыӀэ фабэу бэ зэхыхъэм къыщылагъэр. Шлуцлэ ар агу къызэрэкӀыжырэ ыкӀи зэращымыгъупшэрэр нафэ къытфэхъугъ. Мыжъобгъум икызыІуахын зигукъэкӀэу отставкам шыӀэ полковникэу Сыджыхъ Хъазрэтбый «Тхьауегъэпсэу» етӀомэ тшӀоигъу. Адыгеим ыцӀэ чыжъэу зыгъэлугъэ цыфхэм яхышъэ изетегъэуцожьын зэрэпылтым пае лъэшэу тыфэраз. КӀуачӀэу ыкӀи уахътэу ащ тыригъэкӀодагъэр макӀэп. Мыжъобгъум икызыІуахынкӀэ тхьапэу ищыкӀэгъэштхэм якъэгъотын ары пылгыгъэр. Адыгеим имызакоу нэмыкӀ къалэхэми ашыкӀэупчӀэуи къыхэкӀыгъ. Хъазрэтбый къытфиллагъэр тэ къэдгъэшӀэщтым тшыгъупшэщтэп. Игухэлхэр къыдэхъунхэу, псауныгъэ пытэ илэнэу ащ тыфӀэлао.

ДелэкӀохэм яунагъу.

Редакцием къатхырэ письмэхэр ТХЫЛЪЫМКӀЭ ТЫФЭРАЗ

Непэ къэлэмыр къэсзэгъэштагъэр тхылъэу сапашъхъэ илӀыр ары. Авторыр Шъхъэлэхъо Светлан, ыцӀэр «Страницы истории адыгского театра».

Светланэ тэ типшъэштэ плугъ. Хъупхъэ, Іуш, Іэдэб хэлъ, хъоршэрыгъэ е нэшлэ-шыгъэ хэмылӀэу зафэ, гушыӀэгъу пшынкӀэ цыф шлагъу. Хъатикъуае къыдэхъухъагъ, ятэ илэжъэп, янэ пэу, ежыр къэкӀо зэпыт, шлу нэмыкӀ зи епӀолӀэн плъэкӀыштэп. ЕджапӀэм шеджэ зэхъум иакылыкӀи, ишэнкӀи, изекӀуакӀэхэмкӀи дахэкӀэ ар зэкӀэми къахэщыщтыгъ. ЕджапӀэ ужым театремрз кинематографиермз яинститутэу Ленинград дэтым (ЛГИТМ и К) чӀэхъагъ ыкӀи ар дэгъу дэдэу къыухыгъ, илъэс 25-м ехъугъ Іоф зишӀэрэр. Адыгэ лъэпкӀ театрем ехылагъэу бэмышӀэу тхылъ дэгъу дэдэу къыдыгъэкӀыгъ.

Тхылъыр В. Г. Белинскэм игушыӀэхэмкӀэ къызэІуехы. Ащ къыкӀэлъыкӀорэ нэклубгъо 390-м уяджэфэ авторым шӀэныгъэ куу зэриІэр, лъэпкымыкӀэ ыкӀи ежыркӀэ театрем мэхъанэшхо иІэу зэрэщытыр нафэ къыпфэхъух. Шъхъэлэхъо Светланэ тхылъым Іоф дешӀэфэ цыф-фыбэмэ аІукӀагъ, архив пчӀагъэмэ ащылъыхъуагъ, шӀэныгъэлэжъхэм гушыӀэгъу афэхъугъ. Адыгэ театрем ехылагъэу ащ ыгугоигъэм гъунэ иІэп пӀоми ухэукъо-штэп. Емыджагъэ шыӀэмэ ащ къыдыгъэкӀыгъэр зэрагъэботынышъ, нэІуасэ зыфащынэу зэкӀэми сыкъяджэ.

Светэ, опсэу, отхъэжъ. Адыгэ лъэпкыым уфӀэлажъэзэ джыри бэрэ упсэунэу тыпфӀэлао.

ХЪАКІМЭФЭ Галин.

Хъатикъуай.

ТыфэгушӀо!

«Адыгэ макъэм» иныбджэгъушӀоу, Теуцожь районым и Пенсионнэ фонд игъӀорышӀанӀэ ипашэу Лыхъурзэ Алай ыныбжъ илъэс 40 зэрэхъугъэм фэшӀ тэ, редакцием илофшылӀэхэр, тыгу къыддӀэу тыфэгушӀо.

Лыхъурзэ Алай зыІут ІэнатӀэр цытхъу хэлъэу зэригъэцакӀэрэм, цыфыгъэ зэрэхлӀым, шысэтехыпӀэу зэрэщытым апатэ шъхъэкӀэфэныгъэ фащы, шлу алъэгъу. Зы гъэзеткӀэтхэгъу блымыгъэкӀэу илофшылӀэ Іутмэ зэкӀэмэ «Адыгэ макъэр» къызэрэригъэштхыкӀырэм фэшӀ тэри лъэшэу тыфэраз. Псауныгъэ пытэ илэнэу, иунагъо дэтхъэжъынэу, игухэлъышӀухэр къыдэхъухъу цыІэнэу Алай тыфӀэлао!

«Адыгэ макъэм» иредакцие иІофышӀэхэр

ЗИГЪО

Тигъэзет къызэрэхиутыгъэу, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм бжыхъэ ІофшӀэгъур ригъэжъжы, чъэпыогъум и 21-м зичэзыу я 41-рз зэхэсыгъо илагъ. Ащ цытегушы-Іэнхэу Іофыгъо 36-рз агъэнэфэгъагъ. Ахэм ащыщхэу 20-р апэрэ ыкӀи ятӀонэрэ еджэгъухэм ателъытэгъэ законопроектыгъэх, джащ фэдэу гухэлъ гъэнэфагъэм тегъэпсыкӀыгъэ республикэ программитмэ зэхъокыныгъэхэр афэшлыгъэнхэм хэлплагъэх, адрэхэр, цыфым ифитыныгъэхэмкӀэ Адыгэ Республикэм и Уполномоченнэ, Къэралыгъо Советым — Хасэм хэбзыхъуахыныкӀэ, законностымкӀэ ыкӀи чыпӀэ зыгъӀорышӀэжыныым илофыгъохэмкӀэ и Комитет итхьаматэ гъэнэфэгъэнхэм, нэмыкӀхэм яхы-лэгъагъэх. Агъэнэфэгъэ пстэуми депутатхэр атегушылагъэх, пхырагъэ-кыгъэх.

Загъэпсэфыгъ, депутат ІофшӀэнри лъагъэкӀотагъ

Къэбар кӀэкӀэу къыххэты-тыгъэм къызэрэщытӀогагъэу, зэхэсыгъор рагъэжъэным ыпӀэкӀэ гъэмэфэ зыгъэпсэфыгъо пӀалъэр зэрагъэкӀуагъэр ыкӀи Парламентым ибжыхъэ ІофшӀэгъу лъэхъанэ епхыгъэ гухэлъэу зыдаІыгъхэр кӀэкӀэу къыдгъэІуатэмэ тшӀоигъоу депутат заулам зафдгъэгъэгъагъ. Ахэр гъэсэныгъэмкӀэ, наукэмкӀэ ыкӀи ныбжыкӀэ ІофыгъохэмкӀэ Комитетым итхьаматэу УдыкӀэко Юр, псэолъэшӀынымыкӀэ, транспортнымкӀэ, связымкӀэ ыкӀи ЖКХ-мкӀэ Комитетым итхьаматэу Шъхъэлэхъо Аскэр, бюджет-финанс, хэбзэ-Іахь ыкӀи экономикэ политикэмкӀэ Комитетым итхьаматэу игуадзэу Мырзэ Джанбач.

— Зэрифэшъуашэу зызгъэпсэфыгъ сӀомэ пцӀы сзусы, — къытиІуагъ УдыкӀэко Юр. — Гуетыныгъэ хэлъэу ипшъэрылӀхэр ыгъэцӀкӀэнхэм, хэзыдыгъэ цыфхэр ыгъэрэзэнхэм депутатыр егъэгумэкӀмэ, ащ иІофшӀэн зэпыу фэхъунэу шытэп. Арышъ, гъэмэфэ каникулхэр къэсыгъэх зэралорэм пае зи тымышӀэу тыщысэрэп. ІофшӀэгъу пӀалъэм икӀоу тызылӀыІэсын тымышӀэкӀыгъэхэр тызы-щыхадзыгъэ округым шызэ-шӀохыгъэнхэр зыгъэпсэфын гухэлъым сшъхъэкӀэ ыпӀэ изгъэшъыщтыгъ. ТикомитеткӀэ дгъэнэфэгъэ Іофыгъохэм ащы-щыгъ еджапӀэхэр, сабый Іы-гыпӀэхэр бжыхъэ-кӀымэфэ лъэхъаным фытегъэпсыхъэ-жыгъэнхэр зэрэзэхъагъэм

РЕСПУБЛИКЭМ И КЪЭРАЛЫГЪО СОВЕТ — ХАСЭМ

ЮФЫГЪОХЭР ПАРЛАМЕНТЫМ ЩЫПХЫРАГЪЭКІЫГЪЭХ

лъыплъэгъэныр, амалэу шыІэ-хэм ялытыгъэу ІэпыІэгъу афэхъугъэныр. Зэрэзыгъэпсэфыгъо палъэм емьлытыгъэу, сшъхькІэ ащ сыпылыгъ. Ащ имызакъоу, тикомитет законопроектитІу къыгъэхъазыри, Парламентым инепэрэ зэхэ-сыгъо къыхэтлхъагъэх. Зыр «Сабым ифитыныгъэхэр къу-хъумэгъэнхэмкІэ шІэгъэн фэе Іофыгъо зырызхэм яхылаагъ» зыфиІорэр, ятІонэрэр административнэ правэуконыгъэхэм яхылаагъэу законэу тшъэгъагъэм зэхъокІыгъэхэр фэшІыгъэнхэм фэгъэхьыгъ. КІэлэегъаджэхэм лэжъапкІэр ятыгъэным ехылаагъэу системакІэм фэгъэхьыгъэ ІофшІэнри тапэкІэ лъыдгъэкІотэщт. Джащ фэдэу бэ зигугъу къэпшыІын плъэкІыщтэу тигухэлхэм къыдалытэхэрэр.

— Гъэмэфэ каникулхэр къызысхэкІэ сынаІэ зытезгъэ-тынэу згъэнэфэгъагъэхэм ашы-щыгъ депутатэу сызыщыхадзыгъэ Шэуджэн районым щыпсэурэ хэдзакІохэм апае егъэблэгъэнхэр зэхэщэгъэнхэр, — тиупчІэ джэуап къыретыжы Шъхьэлэхъо Аскэр. — Ар згъэцкІэжыгъэ. Ащ нэмыкІэу общественнэ мэхъанэ зиІэ Іофыгъохэу районым щыкІуагъэхэм сахэлэжыагъ. Лэжыгъэм иІухыжыІын зауыхкІэ агъэмэфэкІэу хабзэшъ, ащ сышылаагъ, кІэлэеджакІохэм ячІэхъажыгъо апэрэ мафэр «Шэныгъэм имафэу» алытэщ, ащ ехъулэу Пшыжъхьэблэ къоджэ еджапІэм сышылаагъ. КІэлэу къэпІон хъумэ, зэрэзыгъэпсэфыгъо палъэм емьлытыгъэу, депутат ІофшІэнри зэпызгъэуэгъэп. СшъхькІэ ащ сегъэрэз.

Зызэрзгъэпсэфыгъэми укыкІэупчІагъэшъ, ащ иджэуапэу къэсІо нэмыкІ чыпІэ гори сызэрэмыкІуагъэр, ау ти-республикэ икыушъхьэ шъолъыр сугуапэу искІуагъ. Псыкьефэхэу «Руфабго», Гъозырыплъ, Лэгъо-Накъэ пчъагъэрэ сачылаагъ, апэрэу ижырэ адыгэ садхэр зыдэщытхэ чыпІэм сыдэкІоагъ, зэзгъэ-лъэгъугъэ. Гъозырыплъэрэ Лэгъо-Накъэрэ зэзыпхырэ асфальт гъогоу агъэпсыгъэм сырыкІуагъ, ыпэкІэ щыІэгъэ гъогужыІым езгъэпшагъ. Рес-публикэ бюджетым а псэуалъэм ишыІын пэлухъащт мыл-кур къыщыдэлъытагъэу ыкІи тикомитет зыфэгъэзэ лъэны-

къом щыщт, ащ уасэ фэ-сшыгъ. КІэлэу къэпІон хъумэ, тикыушъхьэхэм, типсыхъо-хэм, тичыпІэ дахэхэм сачылаагъ.

ІофышІэ тыкъызыдэкІы-жыІым, апэу тикомитет ынаІэ зытыридзагъэхэм ашыщт унэ-коммунальнэ хызмэтым щы-кІорэ реформэхэм ІэпыІэгъу афэхъугъэным телъытэгъэ Фе-деральнэ фондым ыкІи рес-публикэ бюджетым ямыл-ку пэІуагъахъэзэ квартира-бэу зэхэт унэхэр капиталнэу зэрагъэцкІэжыгъэхэр респу-бликэм зэрэ-

щызэхэ-щагъэм. «Парла-мент сы-хъа-ты-м» тегъэпсы-кІыгъэу непэ зэхэ-сыгъом ар къыхатлхъэ тшІоигъуагъ, ау фэхъазыргохэп-ти, шэкІогъу мазэм щы-Іэщт зэхэ-сыгъом ты-щытегу-щыІэ нэу итхъухъагъ. Непэ зэхэ-сыгъом ты-зыщытегу-щыІэщтхэм ахэдгъэуцаагъ «Къэлэгъэпсын ІофшІэным ехылаагъ» зыфиІорэ респу-бликэ Законом зэхъокІыныгъэ-хэр фэшІыгъэнхэм ехылаа-гъэр. Депутатхэм ащ къы-дырагъэштэным тыщэгугъы. Джащ фэдэу зигугъу пшыІын плъэкІыщт нэмыкІ гухэлхэри тилэх.

— Сэ сызэрэплъырэмкІэ, гу-хэлъ горэхэр яІэу депутат пстэури гъэмэфэ зыгъэпсэ-фыгъом ежэх, — еІо а палъэр зэригъэкІуагъэр къыІуатэзэ бюджет-финанс, хэбзІахъ ыкІи экономикэ политикэмкІэ Ко-митетым итхъаматэ игуадзэу Мырзэ Джанбэч. Ау а палъэр къызыскІэ тшъхьэ иІофхэр щыдгъэзыенхэшъ, депутат ІофшІэнымкІэ тызылбамыІэ-сыгъэ горэхэм тафежъэн фаеу мэхъу. СэркІи ащ тетыгъ. ЕджапІэхэр, сабыІ Іыгыплъэхэр иІысыкІэ еджэгъум ехъулэу зэтегъэпсыхъажыгъэнхэм пэІуагъэхъащт ахъэу респу-

ликэ бюджетым щыдгъэнэ-фагъэр шышъхьэІу мазэм алъагъІэсэу аублэшъ, ар зэ-рагъэфедэрэм тылэплъэ, къы-ныгъоу къафыкъокІыхэрэмкІэ аделэгъэным тыфежъэ, хэдзакІохэм талокІэ. Іоф горэхэм апае сызыщыхадзыгъэ коим щыпсэурэ нахыжъхэми салы-кІэгъагъ. Арышъ, дэгъоу зыз-гъэпсэфыгъ, сшъхьэ, сиуагъо апае Іоф гъэнэфэгъэхэр зэшлос-хынхэ слъэкІыгъэ сфэлощтэп.

Джы бжыхъэ ІофшІэгъу палъэр еджэжъэжыгъ. Ти-комитеткІэ Іофыгъо шъхьаІэу

щытыр кыхъащт 2010-рэ илъэ-сым ыкІи ащ къыкІэлъыкІорэ план палъэм телъытэгъэ илъэсхэм ябюджет Іоф дэшІэ-гъэныр, амал зэриІэкІэ ти-хэдзакІохэр ыкІи мылкъу зыпэІухъащт лъэныкъохэр гъэ-рзэгъэнхэр ары. Бюджетым ипроект министрэхэм я Каби-нет къыгъэхъазыргы, нулевой еджэгъу зыфалорэм тегъэпсы-кІыгъэу тыхэлъагъ. Социальнэ Іофыгъохэм республикэ бюд-жетыр нахъ атегъэпсыкІыгъэу зэхэгъэуцаагъ, мылкъур икыу-рэпышъ, лъэныкъо горэхэм апэІухъащтыр нахъ макІэ шыгъэн фаеу хъугъэ. ГушыІэм пае, псэолъэшІынымкІэ инве-стициехэр зыхагъэхъащтхэр ныкъошІыхъу, ухыжыгъэнхэм пае мылкъубэ зымыщыкІагъэ-хэр арых ныІэп. Бюджетым ипроект министрэхэм я Каби-нет Парламентым шэкІогъум иІэщт зэхэсыгъом къыхыль-хъащт. Лъэныкъо пстэури къы-дэтлътэхъэзэ ащ тытегушъ-

Іэщт. Депутат пэпчъ ихэдза-кІохэм яшІоигъоныгъэхэм афэ-лэжъэгъэныр ипшъэрылтышъ, амал зэриІэкІэ а лъэныкъоми тынаІэ тедгъэтыщт.

Хадзыгъэх

Цыфым ифитныгъэхэмкІэ Адыгэ Республикэм и Уполно-моченнэ Михаил Прихленкэр бэшІагъэп загъэнэфэгъагъэр. Ау ошІэ-дэмышІэу ащ идунай ыхъожыгъ ыкІи ащ ычІыпІэ рагъэхъащтыр къыхъыгъэн фаеу щытыгъ. Адыгэ Респу-бликэм и Президент а ІэнатІэм Іуагъахъэмэ шІоигъоу Парла-ментым изэхэсыгъо къыхыль-хъэгъагъ Къэралыгъо Советым — Хасэм хэбзыхъухъанымкІэ, законностымкІэ ыкІи чыпІэ зыгъэІорышІэжыІыным иІофы-гъохэмкІэ и Комитет итхъама-тэу Анатолий Осокиным икан-датурэ. Къэлогъэн фае зэ-ІугъэкІэгъуитІу хъугъэу ащ комитетым итхъаматэу Іоф зэришІэщтыгъэр ыкІи зыфэ-гъэзэгъэ лъэныкъомкІэ опы-тышІу зэрэІэкІэлъыр. Ащ ап-

гъэх, ау ахэм яеплъыкІэхэр пхырагъэкІыгъэхэп. Нэужым а депутат дэдэм къыІуагъ хэ-бзыхъухъанымкІэ, законно-стымкІэ ыкІи чыпІэ зыгъэ-ІорышІэжыІыным иІофыгъо-хэмкІэ Комитетым итхъама-тэ игуадзэу Іоф зышІэрэ Га-лина Орловар а комитетым ипэшъ ІэнатІэ Іугъэхъэгъэнэу. Голосованиер зызэхъащт де-путатхэм янахыбэм ащ ды-рагъэштагъ.

Законхэр

ЫпшъэкІэ къызэрэщыгІуа-гъэу, мы зэхэсыгъом депутат-хэр законопроект тІокІ щы-хэплъагъэх. Сыдырэ законнэ мэхъанэ гъэнэфэгъэ иІ, щы-Іэныгъэм чыпІэ шъхьаф-щэубыты. Арышъ, мыр дэ-гъу, модэрэр дэи пІонэу щытэп. Ауми, республикэм ищыІа-кІэ мэхъанэу щыряІэмкІэ зэ-текІых пІон плъэкІыщт. Ты-хэмыукъорэмэ, зыхэплъэгъэ-хэ пстэуми анахъ шъхьаІэу къытшІошІы Адыгэ Респу-бликэм и Президент къахиль-хъэгъэ законопроектэу ятІо-нэрэ еджэгъум телъытэгъа-гъэр. Ар къолъхъэ тын-Іы-хыным пэуцужыгъэным ехылаагъ. Законыр инэп, статусышІ ныІэп зэрэхъу-рэр. КъызэрэтшІошІырымкІэ, анахъ шъхьаІэхэу щытых яплэнэрэ статям ыгъэнэфэ-рэ шапхъэхэр. Ащ къыщелэ къолъхъэ тын-Іыхыным пэу-цужыгъэным ехылаагъэу республикэ программэхэр зэ-хэгъэуцогъэнхэу ыкІи гъэцэ-кІэжыгъэнхэу, Адыгэ Рес-публикэм инорматив право-вой актхэм къолъхъэ тын-Іыхын нэшанэ къахэмыфэ-ным ехылаагъэу ахэр экс-пертизэ шыгъэнхэу, къэра-лыгъо пшъэрылхэр гъэцэ-кІэгъэнхэм ехылаагъэу адми-нистративнэ регламентхэр зэ-хэгъэуцогъэнхэу фаеу, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хэбзэ органхэм яІофшІакІэ ехылаагъэу къэбархэм цыф-хэм нэІуасэ зафашІын алъэ-кІынэу гъэпсыгъэн фаеу, Адыгэ Республикэм къолъхъэ тын-Іыхыным ехылаагъэу изаконодательствэу зэрагъэ-цкІэжыгъэрэм епхыгъэ обще-ственнэ ыкІи парламент уплъэкІуным иинститутхэм хэхъоныгъэ ягъэшІыгъэнэу. А зэпстэум нахыбэ амыгъэцэ-кІэжыгъэщтми, обществэр зы-гъэтхъаусыхэрэ къыныгъом игъогупэ пыбзыкІыгъэ хъун-кІи пшІэхэнэп.

Зэхэуытагъэу пштэн хъу-мэ, Парламентым бжыхъэ ІофшІэныр зыщыригъэжъэ-жыгъэу апэрэ зэхэсыгъом республикэм исоциальнэ-экономикэ ыкІи общественнэ щыІакІэ япхыгъэ Іофыгъуа-бэхэм шахэплъагъэх, агъэнэ-фэгъэгъэ пстэуми депутат-хэм адырагъэштагъ, апэ игъэ-шпыгъэн фэе гухэлхэр агъэ-нэфагъэх.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

Сурэтхэр тезыхыгъэр Іэ-шъынэ Аслъан.

Урысые Федерацием
ПенсиехэмкӀэ ифонд и
Адыгэ республикэ
Къутамэ ипашэу Къулэ
Аскэрбий джырӀэб-
лагӀэ пресс-конферен-
циеу зэхичӀэгыӀгӀэм тызыхэт илӀэ-
сым пенсиехэм зэхьокӀыныгӀэу
афӀхьугӀэхэм ыкӀи кӀихьашт илӀэ-
сым ар зэрӀэгъпсыгӀэщтым
яхьылӀэгӀэ лофыгӀуабэ
къычиӀлэтыгӀагӀ. Ахэм яхьылагӀэу
тигӀээт къыхиутыхэрэр мымакӀэ
нахь мышӀэми, гӀээтетджэхэм къа-
хӀфӀэх а зӀпстӀумэ аналэ атезымы-
дӀэхэрэр. Ар къыдӀтлӀытӀээ,
пресс-конференцием
зыщытегушылагӀэхэм
ащыщхэм джыри зӀ
къафӀэтӀгӀээзжыи
ахэм шыналэ атешу-
дӀэ тшӀоигӀуоу.

ШЪАУКЪО Аслъангуаш.
Сурэтым итыр: ефэндэу Мэрэтыкъо
Мураг.

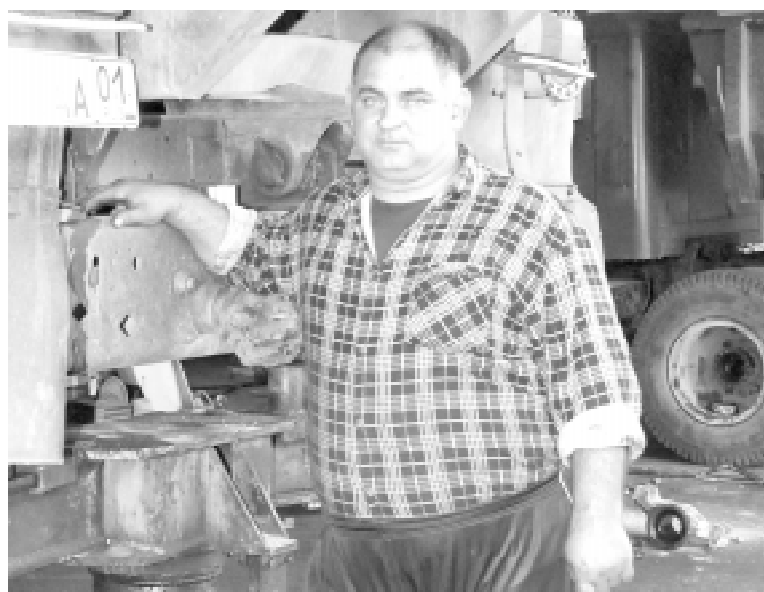
НЕУЩ — АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТЫМ ИОФЫШЭХЭМ Я МАФ

МГАТП-м игенеральнэ директорэу Янэкьо Асхад.

гъэушкьоигъэр зэпыу имылау ахкелгъахъ.

— Тиавтопредприятие ыныбжъ мыгъэ илээс 46-рэ мэхъу. А уахтэм кыкълоч тилофшлалэ ишылакэ зэхоклыныгъабэ фэхъугъ, — кълэуатэ акционер обществэм ипашэу Янэкьо Асхад. Непэ типпредприятие хылызэщэ автомобиль 72-рэ егъэлажъ. Чэпыогум мазэм лизинг шыкълэм тетэу КамАЗ-и 10 кызылэкълдгъахъ. Финанс-экономикэ кыныгъом иягъэ зэхэтшлагъ нахъ мышлэми, 2009-рэ илээсым имэзи 9-у пыкыгъэм зетшэгъэ хылызэхэм, мыбэдэдэми, ахэдгъэхон тфызэшлокыгъ. Гушылэм пачэ, а палъэм кыкълоч тиводительхэм хылызэ тонн мин 721-м ехъу зэрачагъ. Нэмыкълэу кълэплон хъумэ, тигухэлхэр проценти 100,4-у дгъэцкълэжыгъэх. Иофэу тшлагъэм фэдэу сомэ миллиони 103,6-рэ кыкълэкуагъ. Типпредприятие шыкызыдэхэм шыу-

Водителэу Владимир Болт. Икълэлэгум кыщегъэжъагъэу автомобиль транспортым ыгу фэшагъэу кжэтэджыгъ ыкли ишылэныгъэ водитель сэнэхатым епхыгъэ хъугъэ.

ЯПШЪЭРЫЛЪХЭР ЧАНЭУ АГЪЭЦАКЛЭХ

Непэрэ шылакълэу тызыхэтыр пштэмэ, автомобиль транспортым уемыпхыгъэу упсэуныр кызышлогъэшлыгъуай. Иофшлалэм тыкълочтми, гъогу чыжъэ тытэхаштми автомобилыр сыдигъуи тилэпылэгъу. Тыкълэзыуцухъэрэ дунаим ар шыщ шыпкълэу хъужыгъэш, транспортыр шымылэжыи зыхъукълэ тышылэныгъэ кызытэу-цонэу кытшлэш. Уегупшысэмэ, ары зэрэщытри.

Неуш автомобиль транспортым иофышлэхэм ямэфэкл зэрэхэгъэгоу шыхагъэунэфыкълышт. Тиобществэ мэхъэнэ ин шызилэ сэнэхат мыпсынклэм рылэжъэрэ водителхэм, инженерхэм, рабочехэм, диспетчерхэм кълэжыгъэу шытхур афалошт. Кълэблэгъэрэ мэфэклым тиреспубликэ иавтотранспорт илэжъахэр зэрэпэгъокыхэр гъэхъагъэхэм зашъыдгъэгуа-

Предприятием ишхалэ иофышлэхэр.

зэ тшлоигъоу джырэблагъэ ОАО-у «Мыеклопэ хылызэщэ автотранспорт предприятием» тышылагъ. Ар Адыгейм анахъ инэу итхэм ашыщ. Илээс 46-рэ зикълыхъгъэ шытхур гъогу аш кыкълугъ. Тиреспубликэ ит промышленнэ ыкли псэолъэшл предприятие-хэмрэ организациехэмрэ ямызакъоу, Краснодар крайм, Урысыем инэмыкл шьолъырыхэм псэолъахъэхэр предприятием иавтотранспорткълэ алъегъэлэсы. Гъогушл отраслэм пытэу епхыгъэу, псэолъэшл предприятие-хэм зээгъыныгъэхэр адишлыгъэу, мыжъо-пшэхъо зэхэлхэр, пшахор, мыжъо

лэгъугъэн фачэ итеплэ зэрэзэблихъугъэр. Нахъыпэм автопредприятиехэм яшагъухэр зэрэзэхэткъауагъэщыгъэм джы фэдэжъэп. Кълэбзэныгъэм тыналэ тетэгъэты, водителхэри культурум едгъэсагъэх.

Шыпкълэу дэдэмклэ, предприятие шугур кълэплыхъэ зэхъум автомашинэхэр зыцашлыжырэ псэуалъэхэмрэ автомашинэхэм ахэлъ пкыгъэхэм ашыщхэр зыцагъэцкълэжыхэрэ цеххэмрэ кълэбзэныгъэ зэрэчлэгъыр нэрылэгъу кытфэхъугъ.

Иофшлалэм зыщытплыхъэзэ тыналэ зэрэтетыдзагъэмклэ, автопредприятием иофышлэхэр зыщышхэхэрэм шъхаф шыпкълэу укытегушылэнэу тефэ. Шхалэм ыкълочи зычлэт унэри уахтэм диштэрэ псэолъахъэхэмклэ агъэклэжыгъэх. Цыфхэм ящэджэгъошхэ уахтэ кызысыклэ, ядэжъ ифэжыгъэхэм фэдэу телевизорым еплыхъэхэз гъомылэпхэ зэтефыгъэ Ишлухэр шахынхэу амал ял. Шхалэм ипашэу Долэ Сусанэ, пшэрыхъа-кълэху Хьот Мирэ, Зинаида Поповар, Апыщ Аннэ, Валентина Савельевар сыдигъуи нэгущло-

хэу Иофышлэхэм кълэпэгъокых.

Предприятием ипашэхэм социальнэ Иофыгъохэм язэшлохын янэплэгъу рагъэклэрэп. Гушылэм пачэ, акционер обществэм кылэжыгъэ мылкъум шыщ пэуагъахъэзэ, ялофышлэхэм яунагъохэм ашыщхэр ягъуэхэу пуктэклэ хы Шыцлэ Гушом мэфичэ зыцагъэ-псэфынэу агъахлэх. Мэ-кълумэщ хызмэтым ипредприятиехэм язаказхэри агъэцаклэхэу кыхэкълыш, аш кыы-кълорэмклэ нахъ пыутэу дагъэ, шъоушыгъу, лы зыфэпощхэр къашэфых, ялофышлэхэм афатлушчы. Цыфым кыныгъо кыфыкълэжыгъэмэ е гушлуагъо кълэху-лагъэмэ, материальнэ Ипылэгъу раты. Сыдэу шытми, коллективыр зэрэгъэрэзэщытым епхыгъэ Иофыгъохэр ренэу зэрэхъэх.

Автопредприятием шылажъэхэрэм кызы-ралорэмклэ, япашэу Янэ-

кьо Асхад фэразэх. Чэши мафи мыпшъыжъэу заказхэр кълэгъотыгъэнхэм, транспортыр хъаулыеу шымыгъэтыгъэным Иофыгъохэм ауж ит. Ары пакълэш, аш Иофшлалэм тышы-лукълэн зэрэтлэжыгъэри ашлогъэшлэгъоныгъ. Ары джырэ финансы ыкли экономикэ кыныгъом емылтыгъэу хылызэхэм язешэнклэ хэхъоныгъэхэр ашлынхэ языгълэжыгъэри.

— Тисэнэхат епхыгъэ мэфэклыр илээс кълэс хэтэгъу-нэфыкы, — кытылуагъ Янэкьо Асхад предприятием ты-кызышдыдэжыкълышт, — мыгъи джаш фэд. Аш ехъулэу зэкълэ сисэнэхъагъэхэм, си-Иофшлэгъухэм, транспорт от-раслэм шылэжъэрэ пстэуми тимэфэклыкълэ сафэгущло. Шоу шылэр зэкълэ къадэхъунэу, на-сыпышлонхэу, ягъот ренэу хэхъонэу, псауныгъэм шымыклэн-хэу афэсэлэ.

ЕЛБЭШЭ Руслан.
Сурэтхэр Ишъынэ Аслан
тырихыгъ.

Водителэу Пэнэшъу Мыхъамод. Илээс 30 хъугъэу хылызэщэ предприятие Иоф шешлэ, ипшэрылхэр шытхур хэлэу егъэцаклэ.

Вакуумнэ цехым иофышлэу Иван Загрубиныр.

Адыгэ, Къэбэртэе-Бэлъкъар, Къэрэщэе-Щэрджэс республикэхэр, Шапсыгъэр, хэхэс адыгэхэр

ЛЪЭПЪЫМ ИУСЭКЮШХУ

Налшык дэт Музыкальнэ театрэм бэлъкъар литературэм ыльапсэ зыгъэтЫльыгъэ Кязим Мечиевыр кызыхуыгъэр илъэси 150-рз зэрэхурэм фэгъэхыгъэ пчыхъэзэхыхъэ шылагъ. Гушлогъо зэуклэм хэлэжыагъэх КъБР-м и Президентэу Къанэкъо Арсен, Парламентым и Тхьаматэу Ануар Чеченовыр, депутатхэр, министрэхэр, джащ фэдэу Москва, Къэрэщэе-Щэрджэс, Къалмыкым, Дагъыстан, Ингуш, Чэчэн, Алтай республикэхэм, Ставрополь краим къарыкыгъэ хыкълэхэр.

Пчыхъэзэхыхъэр кызылхыгъэ КъБР-м и Правительствэ и Тхьаматэ игуадзэу ДышъэкI Мэдинэ. Ащ

гушылэр ритыгъ Парламентым и Тхьаматэу Ануар Чеченовым.

— Мэкъумэщылэ унэгъо кызырыклом кыхухъэгъэ шъэожъеим философ, усакло, псэолъэшI кыхыкыну хэти ипкыхъэ кыхафэщтыгъэп уатэр Iэклэлъэу кышым зыщылэжыгъэ илъэхэм. Къоджэ ефндым дэжэ клэзэ шIэныгъэ зызрегъэгъот нэуж Кязим Меккэм хаджашIэ макло. КIэлэ нэутхэр ишIэныгъэхэм зэрэхигъэхоным ерышэу пылыгъ, иныдэльфыбзэ зришIэрэм фэдэу ащ арапыбзэри тыркубзэри ылэ кырегъахъэх, ыужкIэ илъэпкъ лъэшэу зылэпIэ гупшысакло, усэкло цIэрыло мэхъу, игупсэ бэлъкъар лъэпкъыи

кызыхъэшIыкы, шъхъэклафэ кыфешIы, — кыгушылагъэхэм япсалъэхэм кышыдагъэщыгъ илъэпкъ гупсэ непэ шульэгъоу, уасэу Кязим Мечиевым фырилэхэр.

Усэклошхом иубилей мафэ ехуылэу Мечиевым иусэхэр зыщызэхуыгъогъэ тхылы «Эльбрус» тхылы тедапIэм кыдыгъэкIыгъ, джащ фэдэу Кязим икыашъхъэ кыгъэгъэ Iэрамхэр тыралъхъагъэх. Усакло кызышыхуыгъэ кыуаджэу Шыкы цIыфыбзэ кышызырэгъуоит, Кязим ишылэклагъэ, итворчествэ атегушылэщтык. Шъхъафит бэнэнымкIэ зэнэкъокъу Къэшъхъэтау шыклошт.

КЪАНЫКЪО Анфис.

АДИСЭ ЯЩЭНЭРЭ ХЪУГЪЭ

Ионыгъо мазэм и 25-м кыщегъэжыагъэу чъэпыогъум и 5-м нэс урыс шашкэхэмкIэ я XVIII-рз дунэе чемпионатэр Адлер щыкIуагъ. Пансионатэу «Черноморец» зыфилорэм шылэгъэ зэнэкъокъухэм ахэлэжыагъэх къралыгъо зэмылIэужыгъэхэм яклэ-нэшIэ анахъ лъэшхэр. Аныбжэ елытыгъэу спортсменхэр купиблэу гошыгъагъэх.

1997 — 1998-рз илъэхсэм кыхуыгъэхэм якуп дэгъоу щешIагъ, ящэнэрэ чыплэр шиубытыгъ тильэпкъэгъоу, къалэу Тэрч (Терек) дэт шахмэт-шашкэ клубым зыщызэгъэсэрэ Ахэмын Адисэ. Ащ кыфагъэшъошагъэх диплом, медаль, кубок, шухъафтын лъапIэхэр.

Пшъэшъэ зчыишIор агъасэ тренерхэу Балъкызы Батыйрэ ятэу Ахэмын Феликсрэ.

Адлер клэнашIэхэм ядунэе зэнэкъокъу зышылэгъэ мафэхэм шахматхэмкIэ Урысыем ичемпионат шызэхашъагъ. Къралыгъом ичынальэхэм къарыкыгъэ шахматист анахъ лъэшхэу нэбгырэ 78-рз чемпионатым хэлэжыагъ. КъБР-м илIыклоу Балъкызы Батый IэпIэсэныгъэ зэрэхэлъыр а зэнэкъокъухэм къашигъэлъэгъуагъ.

Тиреспубликэ испортсменхэр зэнэкъокъухэм ахэлэжыагъэхэмкIэ IэпылэгъушIу афэхуыгъэх шахматхэмрэ шашкэхэмрэкIэ КъБР-м ифедерацие ипрезидентэу ДышъэкI Мэдинэрэ республикэм спортымрэ туризмэмрэкIэ иминистрэу Афэунэ Аслъэнрэ.

ЖЫЛIЭСЭ Замир.

ЧЫФЭХЭР ЗЭТЕХЪУАГЪЭХ

Щэрджэскал. Къэрэщэе-Щэрджэс Республикэм ипрократурэ ипресс-къулыкъу кызыретыгъэмкIэ, Хъабзэ районым джырэблагъэ прокурор уплэкIунхуу шылагъэхэм къагъэлъэгъуагъ коим ибюджет IофшIапIэхэм лэжыапкIэхэмкIэ чыфэу сомэ миллионитф фэдиз зэрэщызтэхуагъэр. Прократурэм кызырэчигъэщыгъэмкIэ, къоджэ клэлэгъаджэхэм, врачхэм, творческэ IофшIапIэхэм псэупIэ, коммунальнэ Iофхъабзэхэм ауасэхэр атынм фэшI алулэжыагъ фэгъэ социальнэ Iэпылэгъур алъагъэлэсыгъэп.

Джащ фэдэу лэжыапкIэхэмкIэ, пенсиехэмкIэ, стипендиехэмкIэ, нэмыкIэхэмкIэ Хъабзэ районым ибюджетникхэм ячыфэхэр зэтырагъэхуагъэх.

ХЪАШЪЫКЪОЕ Олег.

«ТЭРЧАЛМАЗЫР» ХАГЪЭУНЭФЫКЫГЪ

Акционер обществэ зэлухыгъэу «Алмаз Iэмэ-псымэхэр кызышашIырэ Тэрч заводыр» 2008-рз илъэсым Урысые Федерацие и Правительствэ ишухъафтын илауреат хуыгъэ, качествэм ыльэныкыокIэ хэхъоныгъэу коллективым иIэм ащ фэдэ уасэ кыфахыгъ. КъБР-м ипромышленнэ предприятие анахыжэ дэдэхэм ашышым кыфагъэшъошагъ «продукциемер Iофхъабзэхэмрэ шуагъэу апылър кыэлэтыгъэнымкIэ кыдыхыгъэ гъэхъагъэхэмрэ ме-неджментым иамал нахышIухэр кызыр-рэзыфигъэфедэрэмрэ апае».

Акционер обществэ зэлухыгъэм игенеральнэ директорэу Лэуж Адэлбый кызырэтилуагъэмкIэ, мы зэнэкъокъум хэхъаным ыпэкIэ зэхашъагъ продукциемер идэгъугъэрэ ащ бэ кызырэкIэупчIэрэмрэ шыхат афэхурэ сертификациер.

Шухъафтын лъапIэр зыфагъэшъошагъэхэр бэ темышIэу Москва рагъэблэгъэщтык, УФ-м и Правительствэ и Унэ щаугъоиттык, Урысыем и Правительствэ и Тхьаматэу Владимир Путиным шухъафтынхэр къащыритыжышIт.

Шъугу кытэгъэкIыжы ОАО-у «Тэрчалмазым» геолог-ушэтэкIо IофшIапIэхэм, гъучып-цIыир кычIэхыгъэным, машинэ-шыным, псэолъэшIыным кышызыфагъэфедэрэ алмаз Iэмэ-псымэхэр кызырэщыдагъэкIырэр. Европэ шапхъэхэм адиштэрэ продукциемер кызырэщашIырэм пае заводым тын лъапIэхэр, дипломхэр бэу кыфагъэшъошагъэх. Ахэм ашышым КъБР-м и Президент качествэм ыльэныкыокIэ ишухъафтын, «Урысыем итовар анахъ дэгъухэу 100» зыфилорэ шухъафтыныр, нэмыкIэхэри.

КъБР-м и Президентрэ и Правительствэрэ ипресс-къулыкъу.

ФАТИМЭ ИОРЭДХЭР

Нартквалэ культурэм и Унэу дэтым концертшыхо шэкIо, ар Теклоныгъэм и Мафэ фэгъэхыгъ, адыгэ мэкъэмэ гохъэу стхыакIумэ кылуагъэр сыгу пэблэгъэ дэдэу кычIэкIыгъ. Концертыр зезышэрэми гушылэ фабэхэр филуагъэх ореды-лоу Къулэ Фатимэ. «ГъэшIэгъоны джы хуэрэр», — сыгукIэ сIуагъэ. Илъэс пчыагъэм дзэм сызыхэтым анахъ сикласэу, сыгу лъэшэу хигъахъоу шыт оредылом джы непэ апэрэу сыгукIэшт.

1959-рз илъэсым дзэм сащэгъагъ, етIанэ военнэ училищыр кызысхыгъ, 2005-рз илъэсыр ары тиреспубликэ кызызгъэзжыгъэр. Дзэ къулыкъум епхыгъэу илъэс зауэрэ къралыгъоу Конгэ Iоф кышысшIагъ. А хэгъэгум сыщылукIи, ныбджэгъушIу кышысфэхуыгъ шIэныгъэлэжыу, физик цIэрылоу, тхаклоу Елмэс Iэулдин. Ар апшъэрэ партийнэ еджапIэм иегъэджаклоу а хэгъэгум шылагъ. Мафэ горэм адыгэ оредылохэм къалорэ оред-

хэр зытет кассетэ ащ кысфисшIыгъыкIи кысылуагъ: «Лиуан, о цыф хы-мэхэм ренэу уахэт, ныдэльфыбзэр зы-щыбгъэгъушIэнэу амал иIэпышъ, уахэтэ кыпфыхэкIымэ мы оредхэм ядIуэзэ шIы». А кассетэм тетхэгъэ оредхэр, лъэшэу Къулэ Фатимэ кы-лохэрэр, лъэшэу сыгу рыхыгъагъэх, ахэм ашышэу «Такыкыныкыу», «Жы-гъоичъ», «Си Къэбэртэй» зыфилор-хэрэм чэщи мафи сядIугъэкIи ся-зэщышIыгъэп. Къуаджэу Къэхъун фэгъэхыгъэ оредым сызедIулкIэ, сынэпсхэр кысшIуиыгъагъэщыгъэ с-гупсэ чылэу Аршыдан сыгу кыгъэ-кыты. Самолетэу сызэрысым имотор пылукIырэ макъэм Фатимэ иорэдхэр кысшIулкIэу кысшыхуышIыгъэ...

Фатимэ сценэм тетэу «Синий платочек» зыфилорэ оредыр кылоу зэхуым сигукъэкIыжыхэм сахишагъ. Зысфэмылыгъыжыу сыкытэджи Фатимэ кызыгъэшъуагъ. СшIошъ ху-щыгъэп илъэс пчыагъэм зиорэд се-дIугъэ артисткэм джы сыкыдэшъоу.

ТэкIуи сыукIытэжыгъ, кысфигъэ-гъунэу селъэлугъ. СикIэсэ оред горэ кысфилонэу селъэлугъ.

— УкыздежыушIтмэ, зи езгъэ-лонэп, — кысылуагъ Фатимэ. — Сыд сшIэщыгъэр, оредхэр кыдэсIуагъ, ау лIапIэ сифэгъагъэмэ нахъ кыхэс-хынэу сыукIытэжыгъ...

Фатимэ иорэдхэр зытет диск сщэ-фынэу Налшыки Нартквали сащы-лыхъуагъ, ау синасып кыхыгъэп.

Фатимэ янэ пшынуагъ, ятэ иIэ-жыгъэп. Пшъэшъэжыеим оред кы-лоныр иклэсагъ. Мэкъэ дахи иIагъ, арыти ышыпху нахыжыу Тае кы-гурылогъагъ еджэн зэрэфаер, пшыноу Iазу, оредыусэу ЖакIэмыху Джан-сурэт дэжэ ещэ.

— А бзылфыгъэм кысфисшIа-гъэр сыщIэфэ сшыгъушIэщтэп, — ело Фатимэ. — Ащ ытхыгъэ оред да-хэхэр сэ апэу кысIонэу кысфигъэ-шъуашIэщтыгъэ, мэкъамэр гурэ псэ-рэкIэ зэхашIэуи сигъэсагъ.

КъэшъокIо ансамблэу «Нарт Хас» зыфилорэм илъэс 20-рз Фатимэ хэ-тыгъ, композиторэу Даур Аслъан зхышIэгъэгъэ купэу «Адыгэ пщыналъ» зыфилорэми оред кышылуагъ, тирес-публики, Къэрэщэе-Щэрджэсыми, Адыгейми Фатимэ ымэкъэ гохъ лъэ-шэу ашагъэлъапIэ.

Фатимэ иIофшIапIэр къралыгъо филармониер ары, илъэс 30 хуыгъэу сценэм кытэхъэ. Тикъралыгъо имы-закъоу Фатимэ ымэкъэ дахэ Венгри-ем, Тыркуем, Сирием, Польшэм, Ру-мынием, нэмыкIэхэми ашылугъ, лъэ-шэу агу рыхыгъ. Мыгъэ, авиациеим и Мафэ, иорэд дахэхэр зытет дискыкIэ кысшIыгъ, сшыхэр, сшахылухэр зе-сэгъэдIухэм агъэшIэгъуагъ ащ фэдэ тын дахэ кызырэсIулкIагъэр, ежхэр бэшIагъэу къалэм дэххэми а дискыр ялэп.

Псауныгъэ пытэ иIэу, иорэдхэмкIэ цыфхэр ыгъэгъушIохэу бэрэ псэунэу Фатимэ сыфэлъало.

МЭРЕМЫКЪО
Лиуан.

Нартквал.

Нэклубгъом итхэр зыгъэхъазырыгъэр БРАНТИЭ Казбек.

**НХХЭ
Рэмэзан,
«Адыгэ макъэм»
исобкор.**

**Теуцожь райо-
ным игубгъохэм
мы лъэхъаным
ащыжъот. Гъэм-
фэ мафэхэм**

**афэдэу кызэкълэлыклогъэ мэфэ
фабэхэр кызыфагъэфедэхэзэ,
хызмэтшлэлэхэм ямеханизатор-
хэм, фермерхэм, зэкӀ чыгу-
лэжыным пылхэм губгъо лоф-
шлэнхэр агъэпсынклэх, гъэтхэ лэжыгъэхэу натры-
фыр, тыгъэгъазэр клэзыгъэ афэмыхъоу угъоижы-
гъэнхэм иамалхэр зэрэхъэх, кыхъащт илъэсым игъэ-
бэжъу лъэпсэшл фэшлыгъэным яшъыпкъэу фэлажъэх.**

Чэци мафи ялэп механизатор-хэм. Ащ фэшыхъатэуи, кыта-гуагъэхэр армырзу, тынитлукӀэ тлэгъугъэхэм ащыцъу шысэ зытлуги къэтхьын. Зымафэ пчы-хъэ клэхэ хъугъэу Джэджэха-блэкӀэ фирмэу «Синдика-Агро-ром» имеханизаторэу Лыбызу Аслъан итрактор пышлэгъэ те-лежжэхъоу щэнаут зыхэлъ уцыр плыжыкыбзэу зыхэгъэкӀухъэгъэ коц тонниплӀым ехъур зэры-лыр губгъом рицъу тлэгъугъэ. Нэужым тызыкӀэупчӀэм а хызы-

МТС-м нэмыкӀхэм ащ иугъои-жынын ашаухыгъах. Ащи бэшл-агъэу Иофшлэнхэр шаухышты-гъэ, ау чыфэу тельым пае фы-рагъажыбэщтыгъэп. Джы ГУП-м кыкӀыгъэхэм тилыкӀохэр, суд приставхэр акӀыгъухэу тыгъэ-гъазэр комбайнэхэм къарагъэ-ложы.

ЗэкӀэмкӀи районым ихызы-мэтшлэлэхэм, фермерхэм тыгъэ-гъазэу Гуахыжыгъэ гектар 5708-м кыкӀэкӀыгъэу хьамэхэм кьатехъагъэр тонн 8300-рз фэдиз.

(Шъхьэлэхъо Мэдин), «Гупсэм» (Уджыхъу Ким), нэмыкӀхэми ятыгъэгъэзэ хьасэхэу игъом Гуа-хыжыгъэхэм гектар пэпчъ цент-нер 22-м нэс къарагъэтыгъ. ФирмэхэмкӀэ анахъ лэжыгъэ-шхо къэзыыхыжыгъэр Беты-гъонэ Мурадинэ зипэцъ «Киево-Жураки» зыфиорэр ары. Тыгъэ-гъэзэ гектар 934-у ялагъэр анахъ охътэшлухэм механизаторхэм аугъоижыгъ, тонн 1200-рз фэ-диз кьаложыгъ.

**Корр.: Джы натрыфым
зыкьыфэтэгъэгъаз. Мыгъэ зы-
лэгъухэрэм агъэшлагъоу на-
трыф хъэсэ дахэхэр районым
илыгъэх. Сид фэдэ клэухыха
шыулофшлагъэхэм афэхъу-
гъэхэр?**

П. С.: Натрыф гектар 1642-рз тилагъ. Гектар 1130-рз комбай-нэхэм кьаложыгъах. Гутхы-жынуу кьэнэжыгъэр гектар 512-рз. Ари мэфэ зытлущкӀэ тыхуышт. ЗэкӀэмкӀи районым ихьамэхэм натрыф тонн 4500-рз кьатехъэгъах. ДжырэкӀэ гектар пэпчъ кытырэр утыжыгъэм те-

шыцъу коцыр гектар 7750-рз, хъэр — 2355-рз, рапсыр — 300. Чъэпыогъум и 20-м ехъулэу хэт-лэхъэгъагъэр бжыхъэс гектар 8200-рз. Тпхьын фаеу кьэнэ-жыгъэр гектар минитлӀм тӀэкӀу кьехъу. Мафэ кьэс коц гектар 350-м ехъу зэрэхатлхъэр кы-зыдэплыгъэкӀэ, бжыхъасэхэм япхьын мэфэ зытфыхыкӀэ зэрэ-тыухыштыр кьидзэгъаеп.

**Корр.: Коцым ипхьынкӀэ
тыда Иофшлэнхэр нахъ дэ-
гъоу зыщызэхъагъэхэр?**

П. С.: Джэджэхаблэ дэт фирмэу «Синдика-Агро» бжы-хъэс гектар 2000 хилхъа-нэу шытыгъэмэ, ыпхыгъахэр гектар 2300-рз. Коцыр гектар 1600-мэ аригъэкӀугъах. Ар ежъхэм планэу ялагъэм гектар 400-кӀэ нахъыб. Ащ ипчъагъэ мафэ кьэс гектари 100 кыхъ-хъо. Мыщ имеханизаторхэу ЖакӀэмыкӀо Рэмэзанэрэ Гъонэ-жыкӀо Юнысрэ зызэблахъузэ мафэм имызакъоу чэщыми Америкэм кырашъыгъэ еутӀэкӀо агрегатымкӀэ чылапхъэр халхъэ.

шлагъэу чыгур етлупшыгъэу агъэхъазыры. Ахэр ары тыгъэ-гъазэр зытетхыжыгъэ гектар минихым ехъум щэпкъэу къары-нагъэр зэхъыгъэкӀэагъэр, чы-гур зэрифэшъуашэу кьагъэу-шъэби, коцыр хэтлхъан тлэгъ-кӀынуу кьэзышлӀыгъэхэр. Джащ фэдэу адэлъжагъэх тыгъуасэ на-трыфыр зэрылыгъэ хьасэхэми. ЕутӀэкӀо агрегат 20-мэ коцым ипхьын агъэпсынклэ.

**Корр.: Качествэм ылъэны-
кьокӀэ Иофшлэнхэр зэрэзшло-
шыхъухэрэм тыщызэгъагъэ-
ба — чылапхъэхэм ядэгъугъэ,
чыгъэшлухэр хэшъолхъэмэ,
механизаторхэм ягъэшхэн
тэрэзэу зэхъагъэхэмэ.**

П. С.: АщкӀэ тичыгулэжы-хэр зыгорэм фэбгъэсэжынуу шытӀэп. ЗэкӀэми ашӀэ тэрэзэу чыгур амыгъэхъазырымэ, чы-лэпхъэ дэи халхъэмэ, минераль-нэ чыгъэшл дыхамылхъэмэ ежъхэм ямылькӀоу бжыхъасэхэм яхэлхъан тырагъэкӀодагъэр хьа-улысэ зэрэхъуштыр, кыхъащт илъэсым лэжыгъэ хъатэ кы-зэрамыхыжыштыр. Ащ фэшӀ Иофшлэнхэм егугъух, агротехникэ пэрытым кызэрилоу Иофшлэн-хэр агъэцакӀэх. ЗэкӀэми апэ-рапшӀэу аммафос халхъагъ, апэрэ класс зилэ чылэпхъэ лъэпкышлухэр кызылӀагъэ-хъагъэх, ахэм щэнаут зыхэлъ уцхэр ахагъэкӀухъагъ. Чыгур тэрэзэу мыгъэушъэбгыгъэу, ащ ыпэрапшӀэу чыгъэшлур хэ-мылхъагъэу зы еутӀэкӀо агре-гати Иофшлэнхэм фежъагъэп. Ар джы шапхъэу шылэ хъугъэ. Арба мы аужырэ илъэсэхэм тирайон коцым гектар тельитэу центнер 50 — 60-м нэсэу кышыра-хыжъэу зыкӀэхъугъэри.

ГъэстыныпхъэмкӀи зи кыны-гъо шылагъэп ыкӀи шылэщтӀэп. Ахэр ыпэрапшӀэу ящыкӀагъэм кьехъоу агъэхъазырэу хъугъэ. Джы хэти зыгорэм шыгугъэу шысыжырэп. Джащ фэд мех-анизаторхэм ягъэшхэни тыдкӀи зэрифэшъуашэу шызэхъагъ. Ящэджэгъуашхэ дэгъу, чэщырэ Иоф зышлӀэштхэми яфӀло-фашӀэ-хэр елолӀапӀэ имылэу зэшлуа-хых, механизаторхэр агъэразэх.

**Корр.: Бжыхъэ Иофшлэнхэм
язшлохынкӀэ шызэрэлажъэу
кытфэнлоагъэхэм тагъэ-
разэ, тэри ренэу тыкышъу-
хэтышъ тлэгъэу, зэхэтшӀэ
тыгъэгъазэмрэ, натрыфымрэ
ягъоижыныи, коцым ихълэ-
хъани гуанэм зэрэфӀкӀагъэхэр,
ахэр бэрэ нэмылгъэу зэшлохыгъэ
зэрэхъуштыр. Адэ кьэрсэба-
нэм икӀэлэтынкӀэ, гъэтхэ лэ-
жыгъэхэр зыщышлӀышӀыштыр
игъом жьогъэнхэмкӀэ сыда
шыушӀэхэр?**

П. С.: ЖьокӀупӀэ чыгоу гек-тар 20049-рз тил. Ащ шыцъу бжыхъасэхэр гектар мин 11-м ехъумэ ащытшӀэнэу тэгугъэ. Ти-мурадур адрэ кьэнэрэ чыгум шыцъу зы гектари тымыгъэ-хъаулыенэу ары. Мыгъэ жьокӀу-пӀэ чыгу гектар мин 18-м ехъу-мэ лэжыгъэ зэфэшъхъафхэр ащытшӀэн, ащыдгъэбгъон тлэгъ-кӀыгъагъэмэ, джы зэрэ мин 20-у дгъэфедэшт.

Джары мы мафэхэм адрэ бжыхъэ Иофшлэнэу зыгугъу кьэс-шылӀыгъэхэм адакӀоу кьэрсэбэнэ гектар 1200-рз кызылӀэты-гъахэр. Бжыхъасэхэм яхэлхъан зэрэтэхъу, зэкӀэ кӀуачӀэу тилэр кьэрсэбанэм икӀэлэтын етхы-лӀэшт. Щэч хэлъэп илъэсыкӀэр кьэмысыз зэкӀэ чыгоу кьэна-гъэр зэрэтыжыштыр, ахэр гъэтхэ лэжыгъэхэм ягъэбгъон зэрэ-фэдгъэхъазырыштыр.

Игъом Иофшлэнхэр зэшлуахых

мэтшлэлэм иагроном шъхъауэ Тыгъужь Нурбий кызырэтӀуа-гъэмкӀэ, Америкэм кыпщашъ-фыгъэ селякэр зыпышӀэгъэ агре-гатым спутникым зэпхыныгъэ дыриӀэу, лъагъом зыпарекӀи дэ-мыхъу, шъофыр зэпигъэнэфы-жызыз коцыр чэщырэ хелхъэ.

Джыри кыхъэгъэхъон. Си-Иофшлэгъоу ЛӀэхъусэжъ Хьаджэ-рэтбий районым кьэкӀуагъэу, Иофхэм ауж титыгъэу, чэщыр хэ-кӀодагъэу Адыгэкъэлэ лъэны-кьом тыкыкӀызэ, хъооу Хьэш-хъуанэ тыкызыблэкӀым, фир-мэу «Киево-Жураки» зыфиорэм итрактор кӀочӀэшхохэу «Джон Дирхэм» чэц губгъор кызыпа-гъэнэфыжмэ, кызыпагъаджэ-зэ Иоф зэрэшлэрэр тлэгъугъэ.

Адэ ауштэу чэци мафи ямы-лэу зыщылэжъэхэрэ районым сид фэдэ Иофшлагъэха непэ илэ-хэр? Натрыф ыкӀи тыгъэгъэзэ бэгъуагъэу кьагъэкӀыгъагъэхэм яугъоижынкӀэ, кыхъащт илъэ-сым игъэбэжъу лъэпсэшл фэ-шылӀыгъэным пае бжыхъасэхэр хэлхъэгъэнхэмкӀи кьэрсэба-нэр кьэлэтыгъэнымкӀи сид фэдэ гъэхъагъэха ялэхэр? Ахэм яджэуап-хэр зэдгъашӀэхэ тшӀоигъоу бэ-мышӀэу районым мэкъу-мэщым-кӀэ игъэлорышлӀапӀэ ипашӀэу Пшыдатэкъо Сулейман зылу-дгъэкӀэгъагъ. ТиупчӀэхэм джэуа-пэу кьаритыжыгъэхэр мыщ кыкӀэлэтыкӀоу кыхъэтэуытх.

— Апэу кызырэгъагъэ сшӀоигъор тичыгулэжыхэм Иоф-шлэнхэм гуетыныгъэхэу зэрэ-фырӀэр, непи нычэпи ямылэу зэрэлажъэхэрэр, лэжэпкӀэ дэ-гъоу кьагъахъэрэр игъом зэра-лӀэкӀхъажьрэм кӀэгугъшлхъэзэ Иоф зэрэшлэрэр, гъунэпкъакӀэхэр штэгъэнхэм фэбанэхъэзэ гъэтхэ лэжыгъэхэм яугъоижынын зэра-гъэпсынклэрэр, кыхъащт илъэ-сым игъэбэжъу лъэпсэшл фэ-шылӀыгъэным иамалхэр зэрэхъэхэ-зэ бжыхъасэхэр качествэ дэгъу илэу зэрапхыхэрэр ары.

**Корр.: Дэгъугъэ непэ Иофы-
гъо зэфэшъхъафхэу зэшлошъу-
ыхъэрэм шъхъаф-шъхъафэу
уакъытфитегуушӀыгъагъэмэ.**

П. С.: Тыгъэгъэзэ гектар 5976-рз Гутхыжынуу шытыгъ. Гутхыжыгъахэр гектар 5708-рз.

ГурытымкӀэ гектар пэпчъ кы-тыгъэр центнер 15-м нэсы. Теу-цожь МТС-у Хьут Славик зи-пашэм ыкӀи фермер зырыз-хэм джыри кьафӀэнэгъэ гектар 266-р кызаложыкӀэ, а пчъа-гъэхэм кьахъхъонэу тэгугъэ.

ЫпшӀэгӀэ зигугъу кьэсшы-гъэ Иофшлагъэхэм афэдэхэр зытимылэжыгъэхэр бэшлагъэшъ, джырэкӀэ ахэм тарэгугъо. Ты-зэхъэрэ зонэм хэт районхэм-кӀэ ахэр анахъ Иофшлэгъэ дэгъух ыкӀи гъэрэкӀо гъэхъагъэу тила-гъэхэм ашӀокӀых. Шъыпкъэ, республикэм ирайон пэрытхэм джыри такӀэхъшлугъэгон, ау тэ-гугъэ кыхъащт илъэсым ахэм ауж зыкытитымыгъэнэнэу.

АщкӀэ амалхэр зэрэтӀэхэр фермер пэрытхэм ыкӀи хызы-мэтшлӀэпӀэ зырызхэм гъэхъагъэу ялэхэм нэрылэгъу кьашы. Ахэ-ми ягугъу кьэсшы, ящытхъу, ядахэ сӀо сшӀоигъу. Фермерхэм тыгъэгъэзэ гектар 2884-рз ялагъ, Гуахыжыгъэр гектар 2760-рз. ГурытымкӀэ гектар пэпчъ кы-рагъэтыгъэр центнер 17,5-рз. Ари центнер 18-м нэсынэу кы-тэдз.

Анахъ лэжыгъэгъэхэу кьэзы-хыжыгъэгъэхэр гъобэкъое фер-мерхэр арых. Фермер хызмэт-шлӀапӀэхэу «Богатырым» (ипашӀэр Уджыхъу Мухьдин), «Парусым»

лыбатагъэу центнер 38-рз. Мы аужырэ илъэс 20-м дышъашъо зытеорэ лэжыгъэу ащ фэдиз районым кыпшахыжыгъэгъэп.

МыщкӀэ анахъ лэжыгъэгъэхэу кызыпхыжыгъэр Уджыхъу Юрэ зипэцъ ООО-у «Шансыр» ары. Мыщ имеханизаторхэм гъэрэкӀо фэдэу мыгъи натры-фыр агъэбэгъуагъ, гектар пэпчъ центнер 40 кырахыжыгъ. Фир-мэу «Киево-Жураки» зыфио-рэм и Иофшлагъэхэр дэихэп. Натрыф гектар 1070-у илагъэм шыцъу 620-рз Гуиыхыжыгъах, гектар тельитэу центнер 39-рз кырихыжыгъ. РайонымкӀэ ящэнэрэу натрыф зилагъэр «Син-дика-Агрор» ары. Ащ натрыф гектар 450-у илагъэр игъом Гуи-хыжыгъ, гектар пэпчъ центнер 35,7-рз кыригъэгъыгъ. Ау ар гъэ-рекӀо Иофшлагъэу илагъэм нахъ макӀ. Ауми кьэлӀогъэн фаер мы-гъи яхъэсэ зырызхэр агъэбэ-гъонхэ зэралӀэкӀыгъэр ары. Ащ фэшыхъат Тэуехъаблэ укӀо зыхъукӀэ шылыгъэ гектари 160-м изы гектар пэпчъ центнер 52-рз кырагъэтын зэралӀэкӀы-гъэр. Ащ нафэ кьэшлы натры-фыр агъэбэгъонымкӀэ амалы-шлухэр зэрӀлэхэр.

Джы чэщыр зынэсыгъэр бжыхъасэхэм яхэлхъан. АщкӀэ планэу тилэр гектар 10405-рз. Ащ

Фирмэу «Киево-Жураки» зыфиорэм Иофшлэнхэр дэгъоу шызэхъагъэх. Бжыхъэс гек-тар 3000 халхъанэу шытмэ, гек-тар 2650-рз апхыгъах. ЕутӀэкӀо агрегатишӀэ кьэуцу ямылэу мэфэ реным Иоф арагъашӀэ, коц гектари 100-м кышымыкӀэу халхъ-хъэ. Джащ фэдэу Иофшлэнхэр дэгъоу ащызэхъагъэх ООО-у «Шансыми», ЗАО-у «Рив-Агро-ми», агрофирмэу «Аскъэлаеми».

Фермер хызмэтшлӀапӀэхэми альӀкӀ кьагъанэрэп. Планэу ялэр коц гектар 2500-рз халхъанэу ары, апхыгъахэр 1900-рз. Мафэ кьэс гектар 200 зэрэхалхъэрэр кызыдэплыгъэкӀэ, мэфэ зытлущ-кӀэ коцыр зэраухыштыр гъэнэ-фагъэ. Фермер пэрытхэри тилэх. Ахэр ГьобэкъуакӀэ Уджыхъухэу Мухьдинэ, Кимэрэ, Шъхьэлэхъо Мэдин. Ахэм ябжыхъасэхэм яхэлхъан зауыхыгъэр бэшлагъэ.

**Корр.: Непэ бжыхъасэхэм
яхэлхъан гъэпсынклэгъэным
фэлажъэу трактор тхъапша
губгъом итыр?**

П. С.: Ахэр бэ мэхъух. Чыгум игъэушъэбын пылхъэр трактор 30-м ехъушт. Нахыбэхэр ӀэкӀыб кьэралхэм кьащашылӀыгъэх, лъэ-шэу машинэ дэгъух, чэци мафи кьэуцу ямылэу тимеханизатор-хэм Иоф арагъашӀэ. Ахэм диск онтэгъухэр, дискаторхэр апы-

АР-м исурэтышхэм я Союз илъэс 30 зэрэхурэм ипэгьокI

ТАРИХЪЫМ ПСЭ КЪЫПАГЪАКИЗ

Илъэс 30-р макIп. Адыгэ Республикэм исурэтышхэм я Союз ащ фэдиз ыныбжъ. Iофшлагъэу ялэр зэфэт-хысыжъзэ, тарихъым инэкIубгъохэм зафэдгъэзагъ. Лъэшэу олээр хым хэханэу зызыгъэхъазырырэ цыфым игупшысэхэм ядгъапшзэ, Хъуажъ Рэмзан гуцылэгъу тыфэхъугъ.

— Рэмзан, Адыгэ Республикэм исурэтышхэм я Союз итхъаматэу 2008-рэ илъэсым ухадзгъ. Iофшлагъэу ебгъэжъ-ным ыпэкIэ зэфэхысыжъхэр пшIыгъэхъа?

— IэнатIэм сызIохъэм чIыпIэ нэкIым Iофшлагъэу щегъа-жъагъэ хъугъэп. Адыгеим исурэ-тышхэм тарихъ гъэшIэгъон зэрялэр сшIэщтыгъ, сызIупчIы-жъы сшIоигъо цыфхэр агукIэ кысIпчыжъагъэхъап.

— Адыгеим искусствэ нахъ зиушIомбгъунэу зегъIэм сурэ-тышхэм Iофшлагъэу ялагъэм укытегуыцIэ сшIоигъу.

— Хэгъэгъу зеошхом ыуж сурэтышхэм хэпшIыкIэу ялоф-шIэн нахъышIоу зэхашъу фе-жъагъэх. Живописым пылбгъэх А. Годовымрэ А. Чечинымрэ. А. Глуховцевыр графикэм нахъ дихъышIыгъ, К. Сидашенкер скульпторэу шытыгъ. 1970-рэ илъэсхэм Д. Мельниковыр, Э. Овчаренкер, П. Филиппенкер, А. Манакьян, нэмыкIхэри тисурэ-тышхэм къахэуагъэх.

— Адыгеир Краснодар краим хэтэу Адыгэ хэкум исурэ-тышхэм я Союз зэхашъагъ. ЗэрэхурэмкIэ, краим Адыгеир кызырэхъIыжъышIыр сурэ-тышхэм ашIэщтыгъ.

Рэмзан мэхъы. Тхылъэу, журналэу ыпашъхъэ шылхэр зэрэгъэжъэх. Сурэтышхэм яхы-лэгъэ тхылъыр къештэшъ, ялоф-шлагъэ еплъы, Союзым пащэу илагъэхэм къатегуыцIэ. Хым щесы зышIоигъохэр амалхэм зэралъыхурэр къеуатэ.

— ПэтIюшъ Феликс 1979-рэ илъэсым Адыгеим исурэтышхэм я Союз иапэрэ тхъаматэу хадзыгъагъ. Ащ ыуж Д. Мельниковыр 1989 — 1991-рэ илъэсхэм, Т. Къагыр 1991 — 1992-рэ илъэсхэм, А. Кушгъур 1992 — 1993-рэ илъэсхэм, Б. Воронкинын 1993 — 2003-рэ илъэсхэм, Э. Овчаренкер 2003 — 2008-рэ илъэсхэм Союзым ипэгъагъэх.

— Краснодар краим Адыгэ хэкур хэтэу Союз шъхъаф зэхашъным фэиI Iофшлагъэу гъэ-нэфагъи ялэн фэагъэба?

— А лъэхъаным Ленинград, Москва тIогъогъо, нэмыкIхэми тисурэтышхэм ялофшлагъэу къа-

щагъэлъэгъуагъ. Уасэу къафашIы-гъэм къыпкырыкIэу СССР хэгъэ-гушхоу тызыщыпсэуштыгъэм тисурэтышхэр нахъышIоу шаша-гъэх.

— Адыгеир сурэтхэмкIэ СССР-м ашIэным фэиI апэу ащ хэлэжъагъэмэ ацIэ къыт-фелоба.

— Тарихъым зыфэгъагъэ къэс къэбар гъэшIэгъонхэр къэбгъотын-хэ плъэкIышт. ПэтIюшъ Феликс, Сергей Резокинын, Тыгъужъ Мы-хъамодэ апэрэ сурэтышхэу шыт-хур тфазыгъэуагъэмэ ащыщых.

Сурэтышхэмрэ политикэмрэ

— Адыгеим исурэтышхэм я Союз краим иорганизацие къы-зыхъIыжъым ишIуагъэ къэкIуа-гъа?

— Краснодар краим и Союз иягъэ къытэкIыштыгъэу, тисурэ-тышхэм Iоф арымгъашIэщтыгъэу сIорэп. Союз шъхъаф тIэ зэхъум къэгъэлъэгъонхэр тисурэтышхэм нахъыбэрэ зэхашънхэ алъэкIы хъугъэ, хэгъэгъу зэнэкъокъухэм ахэ-лэжъэнхэм пае амалэу ялэми хэ-хъуагъ. ГушыIэм пае, Краснодар краир СССР-м икыгъэлъэгъонхэм арагъэблагъэмэ сурэт пчъагъэу Москва ащэщтыри пащэхэм къаралощтыгъ. Адыгеир ащ зэрэ-хэфэшт шIыкIэр къызыдэплъыт-экIэ, тисурэтышхэм къанэмыс-хэуи кыхэкIыштыгъ.

— Сурэтышхэр политикэм хэщэгъэхэу олгыта?

— Политикэм пытэу хэтхэу сэлгытэ. Адыгеим иапэрэ сурэ-тышхэм тарихъ гъэшIэгъон къыт-

фагъэнагъ. Искусствэр шыIэны-гъэм зэрэпхыгъэр ялофшлагъэу къы-хэщыштыгъ. Колхоз шылакIэм, промышленностым, мэфэкIхэм, фэшъхъафхэм зафэгъэзагъэми, сурэтышхэм ялофшлагъэу къа-щылабгъоштыгъ.

— Адыгеир республикэ хъугъэу мэпсэу. Сурэтышхэр лъэхъаным ихъугъэ-шлагъэхэм зэрэхэлэжъэ-хэрэр тигъэзетеджэмэ ашIогъэ-шIэгъон.

— Адыгэ Республикэм иыбракъ, игерб, нэмыкI къэралыгъо тамы-гъэхэр сурэтышхэм ялофшлагъэу хэтэлабгъох. Нэрылэгъу Iэпылэ-гъухэр агъэпсых. Сыдэу пшIыгъэ-ми, сурэтышхэр политикэм хэтых, ялофшлагъэу нэплъэгъум ит.

ШытхъуцIэхэр

— Цыфым илофшлагъэу уасэу фашизм кыпкырыкIыхэу ищытхъу фалэ. Юбилей иIэ зыхъукIэ зэрэщытхъухэрэ шIы-кIэми тыщыгъуагъ. Лъэхъаным чIыпIэу цырилэр ары укызы-тегуыцIэ сшIоигъор.

— Къат Теуцожъ Урысыем ина-роднэ сурэтышI, АР-м и Къэралыгъо премие къызыфагъэшъо-шагъэмэ ащыщых Гъогунэкъо Мухъарбийрэ ПэтIюшъ Феликс-рэ, АР-м инароднэ сурэтышIых Мэрэтыкъо Долэт, Къуанэ Аслъан, ПэтIюшъ Феликс, нэмыкIхэри. Республикэм изаслуженнэ сурэ-тышхэри тIэх. Еутых Асе илоф-шлагъэу дунаим щызэлашIэ. Рес-публикэ тIэ зэрэхъугъэм ишIуа-гъэкIэ сурэтышхэм шыIэныгъэм нахъышIоу зыкышагъотыгъ.

— Шытхъур зимыкIэсэ цыф шыIэми сшIэрэп. Сурэтышхэр уахътэм къычинагъэхэу къы-шIуалокIэу кыхэкла?

— ТакIыб шалорэм сыщыгъуа-зэп. Сынэгъу кыклаплъэзэ арэу-щтэу зымы къысиуагъэп.

— Адыгэ Республикэм исурэ-тышIмэ я Союз нэбгырэ 48-рэ хэт. ЗэкIэри цыIэныгъэм цы-кIорэ зэхъокIыныгъэхэм чанэу ахэмылажъэхэми, ялофшлагъэу юбилейм ехъулэу сыда къепIуалэ пшIоигъор?

— Къэгъэлъэгъоным зыфагъэ-хъазыры — ар чъэпыогъум и 27-м Мыекъуапэ кышызэуахышт. Сурэтышхэм яфэIо-фашIэхэр зэрагъэцакIэхэрэм узэрэщыгъуа-зэр сэшIэшъ, зи ктэсыубыштэп. ШыкIагъэу зимыIэ шыIэп. Тисурэ-тышхэр мэлъыхъох, амалышIу-хэр къагъотых. Лъэхъэнэ кынэу тызыхэтэр къыдэплъытэмэ, уахъ-тэм ыпэ итэу Iорэр макIэп. Шы-кур. Бырсыр Абдулахъ Адыгэ чIыгур лэшIэгъу зэфэшъхъаф-хэм къэзыухъумагъэхэм ясау-гъэт Мыекъуапэу шагъэуцуным

фэшIэи кытэнэрэп. Ащ ип-роект кыхахыгъэр. Къат Те-уцожъ, Еутых Асе, Къуанэ Ас-лъан, Эдуард Овчаренкэм, ЛэупэкIэ Нурбий, Владимир Вторенкэм, Виталий Барки-ным, Ирина Бердихинам, нэ-мыкIхэми ялофшлагъэхэм узы-тегуыцIэнэу ахэтлабгъорэр бэ.

— Iоф зыщышIушIэрэ унэм изытет, шыкIагъэу шыуиIэхэм тащыгъуагъ. Непэ юбилейм ехъулэу шыуиIофшлагъэу кыхэб-гъэщыцIэнэу сыфай АР-м куль-турэмкIэ и Министерствэ зеп-хыныгъэу дышIуиIэр зэралъы-кIуатэрэр.

— СССР хэгъэгъум тыщыпсэу зэхъум общественнэ организацие-хэм къэралыгъор къалыплъэ-щтыгъ, лэжъапкIи къаритыштыгъ. Аужырэ илъэсхэм тIлофхэр нахъ «зэжъу» хъугъэхэми, культурэмкIэ Министерствэм тыфэраз. Отделым ипащэу Шэуджэн Бэлэ клэщакIоу тIл. Адыгеим исурэтышхэм яхы-лэгъэ тхылъхэр шъо зэфэшъ-хъафхэмкIэ гъэкIэрэклагъэхэу, нэрылэгъу Iэпылэгъухэр къыди-гъэкIыгъэх. Сурэтхэр дахэх, уяп-лбы зыхъукIэ псэ апытым фэдэх, уадэгъушIэ пшIоигъоу уахътэ кыокIу.

Лъэхъаным чIыпIэу щырилэр

— Октябрэ революционер, Хэгъэ-гу зеошхор, нэмыкI лъэхъанхэр пштагъэхэми, сурэтышхэм шыIэныгъэр IупкIэу къагъэлъа-гъоштыгъ. «Родинэу тынэр къэдэжэ» зыфилорэ сурэтым ду-наир къызэпкIухъагъ, егъашиI жъы хъуиттэп.

— Хэгъэгъу зеошхом текIоны-гъэр кызыщыдакыгъэр илъэс 65-рэ зэрэхурэм тисурэтышхэм зыфагъэхъазыры. Джырэ уахътэ Къат Теуцожъ тарихъым нахъ зы-фигъэзагъ. Бырсыр Абдулахъ, Эдуард Овчаренкэм, Гъогунэкъо Мурат, нэмыкIхэми патриотическэ темэр янэплъэгъу ит.

— Адыгэ сурэтышIэу студент-хэмрэ клэзеджакIохэмрэ ахэ-тыр бэп. СурэтышI ныбжъы-кIэхэм ящыIэклэ-псэукIэ ехъылла-гъэу тыгуыцIэнэуи уахътэ кы-хэтхын. ШъуимэфэкI гъэшIэ-гъонэу хэжъугъэунэфыкIыштыгъ?

— Шытхъур къэзылэжъыгъэмэ тащытхъушт, зэкIэми тафэгъу-шIошт. ШыIэныгъэр ащ кышы-уцурэп. ТапэкIи Iоф зэрэтшIэ-щтым тытегуыцIэшт. Союзым ныбджэгъуныгъэу кыдызиIэмэ тафэраз, тхъаегъэпсэу.

— ТапэкIи гъэхъагъэхэр шыушIынхэу шыфэсIо.

— Тхъаегъэпсэу.

Сурэтым итыр: Адыгэ Респу-бликэм исурэтышхэм я Союз итхъаматэу Хъуажъ Рэмзан.

Спортмрэ кIэлэцIыкIухэмрэ

Мыекъуапэ искусственнэ футбол ешIапIэу джырэблагъэу кышызэуахыгъэм кIэлэцIыкIу коман-дэхэр цызэнэкъокъугъэх. Тренерэу Виталий Аксеновыр зипэщэ кIэлэхэр анахъ дэгъоу ешIа-гъэхэм ащыщых.

— КIымафэми гъэмафэми кIалэхэр футбол щешIэщтых, — еIо Виталий Аксеновым. — Ти Пре-зидентэу ТхъакIушынэ Аслъан, футболымкIэ рес-публикэм ифедерацие ипащэу Мыгу Рэщыдэ, спортымкIэ тIлэшъхэтетхэм тафэраз. Ахэр кы-зэрэтфэгумэкIыхэрэм ишIуагъэкIэ футбол ешIэ зышIоигъо кIэлэцIыкIумэ япчъагъэ хэжъо. «Зэкъош-ныгъэм» аштэшт футболистхэр дгъэсэнхэу амалы-шIухэр тIэх.

Сурэтым итыр: Виталий Аксеновыр зипэщэ футбол командэр.

НэкIубгъом итхэр зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТИЛЪ Нурбий.

ТХЪАЕГЪЭПСЭУХЪАФЭГЪУМЭКIЫХЭРЭР

